

Částice

частицы udávají obecný ráz vět nebo významově odstiňují větné členy:

Разве он не приехал? - Copak on nepřijel?

Неужели это правда? - Je to možné, že je to pravda?

Почему именно Петр пошел с ними? - Proč právě Petr šel s nimi?

Он не умеет даже читать. – Neumí dokonce ani číst.

V prvních dvou případech částice **разве**, **неужели** vyznačují platnost věty, v dalších případech částice se vztahují k větným členům (**именно** vutýká větný člen, **даже** zesiluje větný člen *читать*).

Podle **původu** mohou souviset se slovesy

ведь (ведать) - vždyť

бы (быть) – bych, bys, by

хоть (хотеть) - aspoň

s příslovci

еще – nadto ještě, k tomu ještě

лишь/лишь бы – jen abych, abys

se zájmeny

все - stále

то – právě, sice

se spojkami

а – pak a

да – ano, zrovna

Podle funkce dělíme částice na obsahové, citové a tvaroslovné a slovotvorné. Obsahové jsou nejpočetnější a patří k nim zejména tyto částice:

- přísvedčující: *да, так* (ano)
- záporné: *не* (ne), *ни* (ani)
- tázací: *а?...* (cože?), *да?* (ano? skutečně?), *ну?* (opravdu?), *да ну?* (opravdu? neříkej?), *ли/ль?* (zdalipak?), *разве?* (opravdu. copak?), *неужели?* (skutečně? je to pravda?)
- ukazovací: *вот* (zde, tu, tam), *вон* (tamhle), *это* (to)
- zdůrazňující, příp. zpřesňující: *именно* (právě), *как раз* (zrovna, právě), *приблизительно* (asi)

- omezující: *единственно* (jedině), *лишь* (jen), *разве* (leda)
- zesilující, příp. výtýkací: *даже* (ani, dokonce ani), *же* (ale)
- modální částice vyznačující nejrůznější odstíny možnosti, nutnosti, přání, rozkaz, hodnověrnost apod.: *ну-ка*, *ну же!* (no tak), *вряд ли* (stěží, sotva), *едва ли* (asi sotva)
- částice označující cizí mínění: *мол* (prý že), *де* (prý)

Částic citových se užívá hlavně ve větách zvolacích.

Tvaroslovné a slovtvorné částice se liší od dřív vyjmenovaných částic tím, že plní dvojí funkci: vyjadřují sémantické odstíny, ale zároveň slouží k vytváření nových slov a nových tvarů slov.

Pomocí slovtvorných částic **-то, -либо, -нибудь, кое-** jsou odvozená neurčitá zájmena a příslovce: *кто-то, кое-где...*

Pomocí záporné částice **не** tvoříme slova s opačným významem: *друг – недруг, счастье – несчастье, удачный – неудачный...*

Pomocí tvaroslovných částic tvoříme nové gramatické formy. Částicí **бы** je tvořen podmiňovací způsob slovesa: *Написал бы ты нам.*

Částice **да, пусть, пускай** tvoří ve spojení se slovesy 3. osoby Sg. a Pl. přítomného a budoucího času rozkazovací způsob: *Пусть всегда будет солнце!*